

70 de fișe tematice

întregul NCPC republicat
și sistematizat

aplicații practice,
jurisprudență

tabele sinoptice

FIȘE DE PROCEDURĂ CIVILĂ

Examenul de primire în profesia de avocat ■

Concursul de admitere ■
la Institutul Național al Magistraturii

Licență ■

Ediția a XIII-a, revăzută și adăugită

ANDREEA CIUREA
IOANA VERONICA VARGA

Include inserturi color:
3 tabele cu privire la
mijloacele de apărare,
căile de atac și
aspecte comparative
între apel și recurs!

Cuprins

Abrevieri	9
FIȘA NR. 1. Principiile fundamentale ale procesului civil (art. 5-23 C. pr. civ.)	11
FIȘA NR. 2. Acțiunea civilă (art. 29-40 C. pr. civ.)	21
FIȘA NR. 3. Participanții la procesul civil. Instanța de judecată (art. 41-54 C. pr. civ.)	31
FIȘA NR. 4. Participanții la procesul civil. Părțile (art. 55-60, art. 80-91 C. pr. civ.)	37
FIȘA NR. 5. Alte persoane care pot lua parte la judecată. Terțele persoane în procesul civil (art. 61-79 C. pr. civ.)	44
FIȘA NR. 6. Participarea procurorului în procesul civil (art. 92-93 C. pr. civ.)	54
FIȘA NR. 7. Competența instanțelor judecătorești. Competența materială (art. 94-106 C. pr. civ.)	60
FIȘA NR. 8. Competența instanțelor judecătorești. Competența teritorială (art. 107-121, art. 127 C. pr. civ.)	67
FIȘA NR. 9. Întinderea competenței instanței sesizate (art. 123-126 C. pr. civ.)	74
FIȘA NR. 10. Incidente procedurale privitoare la competența instanței (art. 129-147 C. pr. civ.)	76
FIȘA NR. 11. Actele de procedură (art. 148-173 C. pr. civ.)	88
FIȘA NR. 12. Nulitatea actelor de procedură (art. 174-179 C. pr. civ.)	98
FIȘA NR. 13. Termenele procedurale. Decăderea (art. 180-186 C. pr. civ.)	101
FIȘA NR. 14. Procedura de judecată	109
FIȘA NR. 15. Etapa scrisă (art. 194-210 C. pr. civ.)	111
FIȘA NR. 16. Reguli generale privind judecata (art. 211-236 C. pr. civ.)	119
FIȘA NR. 17. Cercetarea procesului (art. 237-244 C. pr. civ.)	125
FIȘA NR. 18. Excepțiile procesuale (art. 245-248 C. pr. civ.)	128
FIȘA NR. 19. Probele. Reguli generale (art. 249-264 C. pr. civ.)	131
FIȘA NR. 20. Proba cu înscrisuri (art. 265-308 C. pr. civ.)	135
FIȘA NR. 21. Proba cu martori (Proba testimonială/mărturia, art. 309-326 C. pr. civ.)	146
FIȘA NR. 22. Expertiza și mărturisirea	151
FIȘA NR. 23. Alte mijloace de probă	156
FIȘA NR. 24. Asigurarea probelor (art. 359-365 C. pr. civ.)	159

FIȘA NR. 25. Administrarea probelor de către avocați sau consilieri juridici (art. 366-388 C. pr. civ.).....	161
FIȘA NR. 26. Dezbaterea în fond a procesului (art. 389-394 C. pr. civ.).....	164
FIȘA NR. 27. Incidente procedurale (art. 406-423 C. pr. civ.)	171
FIȘA NR. 28. Deliberarea și pronunțarea hotărârii (art. 395-405 C. pr. civ.)	193
FIȘA NR. 29. Hotărârile judecătorești (art. 424-455 C. pr. civ.)	200
FIȘA NR. 30. Căile de atac	227
FIȘA NR. 31. Apelul (art. 466-482 C. pr. civ.).....	242
FIȘA NR. 32. Recursul (art. 483-502 C. pr. civ.)	255
FIȘA NR. 33. Contestația în anulare (art. 503-508 C. pr. civ.)	269
FIȘA NR. 34. Revizuirea (art. 509-513 C. pr. civ.).....	276
FIȘA NR. 35. Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare	288
FIȘA NR. 36. Contestația privind tergiversarea procesului (art. 522-526 C. pr. civ.)	315
FIȘA NR. 37. Procedura necontencioasă judiciară (art. 527-540 C. pr. civ.).....	320
FIȘA NR. 38. Arbitrajul (art. 541-621 C. pr. civ.).....	327
FIȘA NR. 39. Procedura arbitrală (art. 571-607 C. pr. civ.).....	334
FIȘA NR. 40. Desființarea hotărârii arbitrale	340
FIȘA NR. 41. Executarea silită	344
FIȘA NR. 42. Participanții la executarea silită (art. 644-662 C. pr. civ.).....	352
FIȘA NR. 43. Efectuarea executării silite (art. 663-705 C. pr. civ.).....	359
FIȘA NR. 44. Incidente procedurale în cursul executării silite	371
FIȘA NR. 45. Urmărirea mobilă (art. 727-812 C. pr. civ.).....	382
FIȘA NR. 46. Procedura urmăririi mobiliare. Sechestrarea bunurilor mobile (art. 731-752 C. pr. civ.).....	384
FIȘA NR. 47. Procedura urmăririi mobiliare. Valorificarea bunurilor sechestrate și vânzarea la licitație publică (art. 753-778 C. pr. civ.).....	391
FIȘA NR. 48. Poprirea (art. 781-794 C. pr. civ.).....	400
FIȘA NR. 49. Urmărirea fructelor și a veniturilor imobilelor (art. 795-812 C. pr. civ.)	406
FIȘA NR. 50. Urmărirea imobiliară (art. 813-863 C. pr. civ.)	412
FIȘA NR. 51. Vânzarea la licitație publică a imobilelor (art. 829-863 C. pr. civ.)	419
FIȘA NR. 52. Eliberarea și distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită (art. 864-887 C. pr. civ.).....	429

FIȘA NR. 53. Executarea silită directă (art. 888-914 C. pr. civ.)	435
FIȘA NR. 54. Procedura divorțului (art. 915-935 C. pr. civ.)	453
FIȘA NR. 55. Procedura instituirii unor măsuri de ocrotire a persoanelor fizice (art. 936-943 ⁷ C. pr. civ.)	461
FIȘA NR. 56. Procedura de declarare a morții (art. 944-951 C. pr. civ.)	468
FIȘA NR. 57. Măsurile asigurătorii și provizorii (art. 952-979 C. pr. civ.)	472
FIȘA NR. 58. Procedura partajului judiciar (art. 980-996 C. pr. civ.)	479
FIȘA NR. 59. Procedura ordonanței președințiale (art. 997-1.002 C. pr. civ.)	485
FIȘA NR. 60. Cererile posesorii (art. 1.003-1.005 C. pr. civ.)	488
FIȘA NR. 61. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii (art. 1.006-1.013 C. pr. civ.)	490
FIȘA NR. 62. Procedura ordonanței de plată (art. 1.014-1.025 C. pr. civ.)	492
FIȘA NR. 63. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă (art. 1.026-1.033 C. pr. civ.)	496
FIȘA NR. 64. Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept (art. 1.034-1.049 C. pr. civ.)	499
FIȘA NR. 65. Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii (art. 1.050-1.053 C. pr. civ.)	503
FIȘA NR. 66. Procedura refacerii înscrisurilor și hotărârilor dispărute (art. 1.054-1.056 C. pr. civ.)	506
FIȘA NR. 67. Cauțiunea judiciară (art. 1.057-1.064 C. pr. civ.)	508
FIȘA NR. 68. Procesul civil internațional. Competența internațională a instanțelor române (art. 1.065-1.082 C. pr. civ.)	517
FIȘA NR. 69. Legea aplicabilă în procesul civil internațional (art. 1.083-1.093 C. pr. civ.) și eficacitatea hotărârilor străine (art. 1.094-1.110 C. pr. civ.)	522
FIȘA NR. 70. Arbitrajul internațional și efectele hotărârilor arbitrale străine (art. 1.111-1.133 C. pr. civ.)	528
Bibliografie selectivă	536

ANDREEA CIUREA
IOANA VERONICA VARGA

FIȘE DE PROCEDURĂ CIVILĂ

Ediția a XIII-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic
București
-2026-

Fișa nr. 1

PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE PROCESULUI CIVIL (art. 5-23 C. pr. civ.)

- ✓ reprezintă reguli esențiale care guvernează întreaga activitate judiciară și care se află într-o relație de interdependență;
- ✓ sunt consacrate în cele mai importante acte normative, interne și internaționale: Convenția europeană privind drepturile omului (art. 6), Constituția României, Codul de procedură civilă (art. 5-23), Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor;
- ✓ importanță și rol:
 - contribuie la înțelegerea și interpretarea corectă a normelor de procedură, la formarea unei jurisprudențe unitare;
 - orientează activitatea de elaborare a legislației în materia procedurii civile;
- ✓ art. 20 C. pr. civ. stabilește expres îndatorirea judecătorului de a asigura respectarea și de a respecta el însuși principiile fundamentale ale procesului civil, sub sancțiunile prevăzute de lege.

1. PRINCIPIUL RĂSPUNDERII JURIDICE A JUDECĂTORULUI ÎN CAZUL REFUZULUI DE A SOLUȚIONA O CAUZĂ CIVILĂ (ART. 5 C. PR. CIV.)

- ✓ concretizat în:
 - *interdicția judecătorului de a săvârși fapta de denegare de dreptate* – art. 5 alin. (1)-(3) C. pr. civ. (a se vedea și art. 4 din Legea nr. 303/2022);
 - *interdicția judecătorului de a stabili dispoziții general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunță* în cauzele supuse judecății, interdicție fundamentată pe separația puterilor în stat și pe relativitatea lucrului judecat [art. 5 alin. (4) C. pr. civ.];
- ✓ reprezintă pentru cetățean o garanție în plus a accesului liber la justiție, a dreptului la un proces echitabil.

2. PRINCIPIUL ACCESULUI LIBER LA JUSTIȚIE (ART. 6 C. PR. CIV.)

- ✓ dreptul la un proces echitabil este în strânsă legătură cu garantarea *accesului liber la justiție*: o procedură echitabilă nu poate fi realizată dacă litigiul nu este dedus unui judecător; toți avem dreptul de a apela la instanțele judecătorești, care prin îndeplinirea justiției îndeplinesc

un serviciu public, având obligația să se pronunțe asupra oricărei cereri înregistrate pe rolul acestora [art. 1 alin. (2) C. pr. civ., art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, art. 21 din Constituția României, art. 2, art. 8 și art. 12 din Legea nr. 304/2022];

✓ statul trebuie să confere accesului liber la justiție două calități: *efectivitate (eficacitate)* și *accesibilitate*, în sensul că cetățeanul trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface în mod real drepturile și interesele legitime în fața instanței; accesul la justiție nu trebuie să fie doar iluzoriu sau teoretic;

✓ o procedură echitabilă implică:

→ **celeritatea procesului civil:** cerința ca procesul civil să se desfășoare în mod operativ, dinamic, într-un *termen optim, rezonabil și previzibil*;

- instrumente prevăzute de Codul de procedură civilă menite să asigure durata rezonabilă a procesului: ordinea judecării proceselor (art. 215); fixarea primului termen de judecată (art. 201); obligația judecătorului de a estima, la primul termen la care părțile sunt legal citate, durata procesului (art. 238); luarea termenului în cunoștință, precum și fixarea unor termene scurte, chiar de la o zi la alta (art. 229 și art. 241); modificarea cererii de chemare în judecată (art. 204); reglementarea strictă a posibilității de a cere amânarea judecării (art. 221-222); judecata în lipsa părții care a fost legal citată (art. 223); încunoștințarea părților telefonic, telegrafic, prin fax, poștă electronică etc. (art. 241); propunerea dovezilor (art. 194, art. 205, art. 253 și art. 259); posibilitatea instanței de a dispune suspendarea judecării când reclamantul neglijează îndeplinirea obligațiilor stabilite de instanță în sarcina sa (art. 242) etc.;

→ **independența și imparțialitatea instanței:** soluționarea litigiilor să se facă fără nicio ingerință din partea vreunui alt organ de stat sau persoane [art. 124 alin. (3) din Constituție, art. 2 alin. (3) și (4), art. 4 alin. (3) din Legea nr. 303/2022];

- garanții: inamovibilitatea judecătorilor, publicitatea dezbatelor, secretul deliberării, existența căilor de atac etc.

3. PRINCIPIUL LEGALITĂȚII (ART. 7 C. PR. CIV.)

✓ justiția se înfăptuiește în numele legii, iar judecătorii se supun doar legii. Justiția se realizează de către instanțele judecătorești prevăzute de lege, înființarea unor instanțe excepționale fiind interzisă; competența instanțelor, compunerea completelor de judecată, căile de atac etc. – toate acestea sunt strict determinate prin lege (a se vedea art. 124 din Constituție, art. 4 din Legea nr. 303/2022, art. 2 și art. 4 din Legea nr. 304/2022);

✓ nu exclude interpretarea legii de către judecător, care trebuie să o aplice în concordanță cu dinamica și complexitatea vieții sociale, nu într-un mod abstract și static.

4. PRINCIPIUL EGALITĂȚII PĂRȚILOR ÎN FAȚA JUSTIȚIEI (ART. 8 C. PR. CIV.)

- ✓ părților le este garantată exercitarea drepturilor procesuale, în mod egal și fără discriminări (a se vedea și art. 16 din Constituție, art. 9 din Legea nr. 304/2022);
- ✓ implică cerințe precum:
 - judecarea proceselor trebuie să se realizeze de către aceleași organe și după aceleași reguli procedurale, pentru toți cetățenii;
 - aceleași drepturi procedurale trebuie acordate tuturor cetățenilor, fără restricții sau privilegii;
 - instanța trebuie să asigure un echilibru între pozițiile procesuale ale părților.

5. PRINCIPIUL DISPONIBILITĂȚII (ART. 9 C. PR. CIV.)

- ✓ reprezintă posibilitatea conferită de lege cetățenilor de a sesiza autoritățile judiciare, de a stabili cadrul procesual al litigiului (obiect, părți, cauză), de a renunța la judecată sau la însuși dreptul pretins, dreptul pârâtului de a achiesa la pretențiile reclamantului, dreptul părților de a pune capăt procesului printr-o tranzacție, dreptul părților de a exercita sau nu căile de atac, dreptul de a cere executarea silită etc.;
- ✓ judecătorul nu poate să soluționeze litigiul decât pe baza cererii persoanei interesate (reclamantul) și în limitele sesizării [art. 22 alin. (5)-(6) C. pr. civ.];
- ✓ *nu are caracter absolut, legiuitorul putând aduce limitări ale disponibilității* – exemple:
 - inițiativa de a acționa în justiție este conferită și altor organe ale statului decât titularul dreptului (Ministerul Public – prin procuror –, autoritatea tutelară etc.);
 - instanța se va pronunța din oficiu asupra exercitării autorității părintești, chiar în lipsa solicitării părinților prin cererea de divorț [art. 919 alin. (2) C. pr. civ.];
 - instanța nu este ținută de temeiul juridic al cererii [art. 22 alin. (4) C. pr. civ.];
 - judecătorul poate dispune din oficiu introducerea în cauză a altor persoane, chiar dacă părțile se împotrivesc, în cazurile expres prevăzute de lege [art. 78 alin. (1) C. pr. civ.];
- ✓ trebuie armonizat, în practica judiciară, cu principiul rolului activ al judecătorului, astfel încât să existe un echilibru între cele două (art. 22 C. pr. civ.).

6. PRINCIPIUL BUNEI-CREDINȚE. OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR ȘI ALE TERȚILOR ÎN DESFĂȘURAREA PROCESULUI CIVIL (ART. 10-12 C. PR. CIV.)

- ✓ îndatorirea părților de a-și exercita drepturile procesuale și obligațiile corelative cu bună-credință, potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege și fără a se